

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση

Διάλεξη 1

*Αθανάσιος Νταραντούμης
Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και
Επικοινωνίας*

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην παιδεία της γειώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην ποινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εισαγωγή στην εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

introduction to distance education

σύνοψη

- εισαγωγή στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση
 1. ανοικτή και "παραδοσιακή" εκπαίδευση
 2. "Ιδιαίτερα" εκπαιδευτικά εργαλεία
- εισαγωγή στο μάθημα
 - τα θέματα που θα μας απασχολήσουν

1. ανοικτή και "παραδοσιακή" εκπαίδευση

σύνοψη

- υπο-ενότητες
 - παραδοσιακά συστήματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
 - ανοικτά συστήματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- βασικά θέματα
 - διάκριση μεταξύ ανοικτού και "παραδοσιακού" τριτοβάθμιου εκπαιδευτικού συστήματος
 - αντιλήψεις που συγκροτούν το "ιδεώδες" της ανοικτής εκπαίδευσης
 - ορισμοί

έννοιες κλειδιά

- ανοικτά συστήματα εκπαίδευσης
- παραδοσιακά συστήματα εκπαίδευσης
- φυσική παρουσία
- φάσμα ηλικιών
- αυτοτελής κύκλος σπουδών
- εκπαιδευτικές ευκαιρίες
- ελεύθερη πρόσβαση
- εκπαίδευση από απόσταση
- αρθρωτό σύστημα

αδυναμίες παραδοσιακού συστήματος εκπαίδευσης (1/2)

- υποχρέωση φυσικής παρουσίας του φοιτητή στις αίθουσες διδασκαλίας
- υποχρέωση εισαγωγικών εξετάσεων (συνήθως πολύ ανταγωνιστικών), όπου ο υποψήφιος πρέπει να αποδείξει εκ των προτέρων ότι μπορεί να σπουδάσει, πριν ξεκινήσει
- στενό φάσμα ηλικιών που καλύπτεται

αδυναμίες παραδοσιακού συστήματος εκπαίδευσης (2/2)

- μονοσήμαντος καθορισμός της μορφωτικής πορείας που εξαρτάται από τις εισαγωγικές εξετάσεις
- αδυναμία προσφοράς αυτοτελών μορφωτικών κύκλων με μικρή σχετικά διάρκεια
 - οι κύκλοι αυτοί θα μπορούσαν να συνδυάζονται, οδηγώντας σε διάφορους ακαδημαϊκούς τίτλους
- τελικά, αδυναμία να ικανοποιηθούν οι επιθυμίες όλων των ενδιαφερομένων

χαρακτηριστικά ανοικτών συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (1/2)

- δεν απαιτούν τη φυσική παρουσία του φοιτητή στις αίθουσες διδασκαλίας
- δεν προϋποθέτουν επιτυχείς εισαγωγικές εξετάσεις, και σε πολλές περιπτώσεις ούτε άλλα "τυπικά" προσόντα
- απευθύνονται σε ευρύτατο φάσμα ηλικιών (κάτω όριο 18, άνω όριο δεν υπάρχει)

χαρακτηριστικά ανοικτών συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (2/2)

- απευθύνονται σε μεγάλο αριθμό φοιτητών, τείνοντας να καλύψουν τις επιθυμίες όλων των ενδιαφερομένων
- καλύπτουν κατά τρόπο ενιαίο όλα τα επίπεδα, από την προπτυχιακή επιμόρφωση ως το διδακτορικό δίπλωμα
- προσφέρουν αυτοτελείς μορφωτικούς κύκλους, με μικρή σχετικά διάρκεια, οι οποίοι συνδυάζονται για να οδηγήσουν τίτλους διαφόρων επιπέδων (πολλαπλότητα επιλογών)
- νευρικά: πολλαπλές συκευοίςσε

ορισμοί (1/2)

- εκπαίδευση από απόσταση (distance education)
 - περιλαμβάνει τις διάφορες μορφές σπουδών, σε όλα τα επίπεδα, οι οποίες διεξάγονται μεν χωρίς την άμεση και συνεχή επίβλεψη εκπαιδευτών που βρίσκονται στις αίθουσες διδασκαλίας μαζί με τους σπουδαστές, αλλά οι οποίες παρ’ όλα αυτά επωφελούνται από την οργάνωση, καθοδήγηση και διδασκαλία που παρέχεται από κάποιο εκπαιδευτικό οργανισμό

ορισμοί (2/2)

- μελέτη από απόσταση (distance study)
 - η συνολική δραστηριότητα του σπουδαστή, ο οποίος εκπαιδεύεται και μαθαίνει – ενώ βρίσκεται σε απόσταση από την καθηγητή του – βασιζόμενος σε ένα ειδικά παιδαγωγικά σχεδιασμένο μαθησιακό υλικό, καθώς και στην επικοινωνία του με τον καθηγητή
- διδασκαλία από απόσταση (distance teaching)
 - η δραστηριότητα του εκπαιδευτικού οργανισμού που παρέχει σπουδές από απόσταση, και συγκεκριμένα των δημιουργών του

το ιδεώδες της ανοικτής εκπαίδευσης

- η υποχρέωση της κοινωνίας να προσφέρει όσο γίνεται περισσότερες εκπαιδευτικές ευκαιρίες και να διασφαλίζει την ελεύθερη πρόσβαση όλων των πολιτών στο εκπαιδευτικό σύστημα
- το δικαίωμα του φοιτητή να προσδιορίζει τον τόπο, το χρόνο και το ρυθμό της μελέτης του
- το δικαίωμα του φοιτητή να διαμορφώνει ο ίδιος, προοδευτικά, τη μορφωτική του φυσιογνωμία τόσο από πλευράς επιπέδου σπουδών, όσο και και από πλευράς γνωστικού αντικειμένου
- **<http://www.openeducationweek.org/>**

κύρια χαρακτηριστικά της εκπαίδευσης από απόσταση (1/2)

- είναι μια μέθοδος εκπαίδευσης που εφαρμόζεται σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης
- ο εκπαιδευόμενος βρίσκεται απομακρυσμένος από τον εκπαιδευτή του, αλλά καθοδηγείται και υποστηρίζεται από αυτόν, μέσω διαφόρων μορφών επικοινωνίας μαζί του
- χρησιμοποιείται ειδικά σχεδιασμένο εκπαιδευτικό υλικό

κύρια χαρακτηριστικά της εκπαίδευσης από απόσταση (2/2)

- γίνεται συστηματική υποστήριξη του εκπαιδευόμενου
- αξιοποιούνται οι νέες τεχνολογίες και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, τόσο για την παρουσίαση του εκπαιδευτικού υλικού, όσο και για ορισμένες μορφές επικοινωνίας μεταξύ του εκπαιδευόμενου και του εκπαιδευτή

συμπεράσματα (1/4)

- τα παραδοσιακά εκπαιδευτικά συστήματα στο τριτοβάθμιο επίπεδο θέτουν μια σειρά από περιορισμούς σε ότι αφορά την πρόσβαση σε αυτά
 - υποχρέωση φυσικής παρουσίας του φοιτητή στις αίθουσες διδασκαλίας
 - υποχρέωση εισαγωγικών εξετάσεων
 - κάλυψη μικρού φάσματος ηλικιών
 - μονοσήμαντος καθορισμός μορφωτικής πορείας από την αρχική επιλογή (εξαρτάται από τις εισαγωγικές εξετάσεις)
 - έλλειψη προσφοράς αυτοτελών μορφωτικών κύκλων μικρής διάρκειας

συμπεράσματα (2/4)

- τα ανοικτά συστήματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης διέπονται από την αντίληψη ότι η μόρφωση είναι δικαίωμα όλων, σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους
 - απευθύνονται σε πολύ μεγάλο φάσμα ενδιαφερομένων
 - παρέχουν όσο γίνεται περισσότερες εκπαιδευτικές ευκαιρίες
 - η κατοικία χρησιμοποιείται ως κύριος χώρος μάθησης
 - ο φοιτητής επιλέγει το χρόνο μελέτης και το ρυθμό με τον οποίο μαθαίνει
 - δεν υπάρχουν εισαγωγικές εξετάσεις
 - ο φοιτητής διαμορφώνει ο ίδιος τη μορφωτική του φυσιογνωμία, επιλέγοντας αυτοτελείς κύκλους σπουδών μέσα από ένα αρθρωτό σύστημα

συμπεράσματα (3/4)

- η μέθοδος της εκπαίδευσης από απόσταση παρέχει στο σπουδαστή τη δυνατότητα να επιλέξει τον τόπο, χρόνο, ρυθμό, χρόνο, κλπ, των σπουδών του
- κατά συνέπεια, είναι ένα ουσιώδες εργαλείο για την πρακτική εφαρμογή της ΑΕ
- έτσι, οι όροι "ανοικτή εκπαίδευση" και "εκπαίδευση από απόσταση" χρησιμοποιούνται ως ταυτόσημοι

συμπεράσματα (4/4)

- όμως
 - ο όρος ανοικτή εκπαίδευση χαρακτηρίζει μια "φιλοσοφία"
 - ο όρος εκπαίδευση από απόσταση χαρακτηρίζει μια "μέθοδο"
 - http://en.wikipedia.org/wiki/Open_education
 - http://en.wikipedia.org/wiki/Massive_open_online_course
- έτσι
 - η μέθοδος (εκπαίδευση από απόσταση) μπορεί να χρησιμοποιηθεί χωρίς τη φιλοσοφία (ανοικτή εκπαίδευση)
 - για παράδειγμα, προγράμματα επαγγελματικής

2. "Ιδιαίτερα" εκπαιδευτικά εργαλεία και μέθοδοι

σύνοψη

- υπο-ενότητες
 - ειδικό εκπαιδευτικό υλικό
 - απαιτήσεις από τους διδάσκοντες
 - πώς η εκπαίδευση από απόσταση εξυπηρετεί την ανοικτή εκπαίδευση
 - οργάνωση της εκπαίδευσης από απόσταση
 - αρθρωτό σύστημα

έννοιες κλειδιά

- ομαδικές συμβουλευτικές συναντήσεις
- εκπαιδευτικό υλικό
- εναλλακτικές μορφές υλικού (έντυπο, οπτικο-ακουστικό, λογισμικό)
- αυτο-αξιολόγηση
- διδασκαλία
- αξιολόγηση
- υποστήριξη
- αρθρωτό σύστημα
- θεματική ενότητα

γιατί "ειδικό" εκπαιδευτικό υλικό?

- οι σπουδαστές που εκπαιδεύονται από απόσταση εξαρτώνται πολύ περισσότερο από το εκπαιδευτικό υλικό
- αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι δεν υπάρχει ένας εκπαιδευτής που να διδάσκει τμηματικά το υλικό
- κατά συνέπεια, το εκπαιδευτικό υλικό πρέπει να ικανοποιεί ορισμένες απαιτήσεις, ώστε να επιτρέπει στους σπουδαστές να μαθαίνουν μόνοι τους, σε τόπο, χρόνο και ρυθμό που επιλέγουν οι ίδιοι

Ιδιαίτερες απαιτήσεις εκπαιδευτικού υλικού

- να καθοδηγεί το σπουδαστή στη μελέτη του
- να προάγει τη (σημαντική για τη μάθηση) αλληλεπίδραση του σπουδαστή με το μαθησιακό υλικό (με ασκήσεις, εργασίες, κλπ)
- να επεξηγεί τα δύσκολα σημεία και έννοιες
- να αξιολογεί και ενημερώνει το σπουδαστή για την πρόοδό του
- να εμψυχώνει και ενθαρρύνει το σπουδαστή

είδη εκπαιδευτικού υλικού (1/2)

- έντυπο υλικό
 - βιβλία και εγχειρίδια για το μάθημα, τα οποία είναι ειδικά γραμμένα για εκπαίδευση από απόσταση
 - ειδικά σχεδιασμένοι οδηγοί μελέτης, οι οποίοι συνοδεύουν τα παραπάνω βιβλία και εγχειρίδια
 - φύλλα εργασίας για παράλληλη χρήση με οπτικο-ακουστικό υλικό, ή για πρακτική εργασία και ασκήσεις
 - χάρτες, διαγράμματα, φωτογραφίες, κλπ

είδη εκπαιδευτικού υλικού (2/2)

- οπτικο-ακουστικό και λογισμικό (πληροφορικό) υλικό
 - ηχογραφήσεις (CDs, DVDs, αρχεία ήχου, κλπ.)
 - Βίντεο
 - εκπαιδευτικές εφαρμογές
 - παρουσιάσεις (τύπου PowerPoint, Prezi)
 - φιλμ ταινιών (ή αποσπάσματα)
 - τηλεοπτικές εκπομπές (παλαιότερα)
 - ραδιοφωνικές εκπομπές (παλαιότερα)

το "πακέτο" του εκπαιδευτικού υλικού

- "το "πακέτο" του εκπαιδευτικού υλικού είναι ένας εκπαιδευτής σε κατάσταση αναμονής
- μόλις ο εκπαιδευόμενος ανοίγει το πακέτο, αυτός ο εκπαιδευτής είναι άμεσα στις υπηρεσίες του, έτοιμος να βοηθήσει"

Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά υλικού για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση (1/5)

- συμβουλές για το πώς πρέπει να μελετηθεί το υλικό
- σαφώς καθορισμένοι στόχοι, προσδοκώμενα αποτελέσματα και έννοιες-κλειδιά για κάθε ενότητα
- κατά το δυνατόν απλούστερη διατύπωση
- πολλά παραδείγματα και μελέτες περίπτωσης
- συχνές αναφορές στην εμπειρία του μαθητή

Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά υλικού για την εξ αποστάσεως

εκπαίδευση (2/5)

- ασκήσεις (δραστηριότητες) αυτοαξιολόγησης συνοδευόμενες από τις σωστές απαντήσεις, και συζήτηση για πιθανές δυσκολίες και λάθη
- ασκήσεις (δραστηριότητες) με στόχο τον περαιτέρω προβληματισμό, εμβάθυνση και αυτοαξιολόγηση
- απεικονίσεις, όπου μπορούν να αντικαταστήσουν καλύτερα ένα εκτενές κείμενο

Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά υλικού για την εξ αποστάσεως

εκπαίδευση (3/5)

- κατατμημένη παρουσίαση της υλης (μικρά σε έκταση κεφάλαια και ενότητες, λιγότερες λέξεις ανά σελίδα, απ' ότι συνήθως)
- πλαίσια όπου παρουσιάζονται σημαντικά σημεία και επεξηγούνται δύσκολες έννοιες
- επεξηγηματικοί τίτλοι και υπότιτλοι
- σύνοψη στο τέλος κάθε κεφαλαίου

Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά υλικού για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση (4/5)

- φιλικό προς το σπουδαστή συγγραφικό ύφος ("εγώ" - καθηγητής, "εσείς" - μαθητές)
- σαφώς διατυπωμένη επίγνωση των διαφόρων δυσκολιών που πιθανότατα θα αντιμετωπίσει ο μαθητής
- κατάλογοι βιβλιογραφικών αναφορών, προτάσεις για παραπέρα διάβασμα, οδηγίες για ανεύρεση συμπληρωματικών πηγών

Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά υλικού για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση (5/5)

- χρήση εναλλακτικών μορφών του υλικού, όπου κρίνεται απαραίτητο (π.χ. χρήση ηχογραφήσεων, βιντεοταινιών, κλπ)
- κατατοπιστικές οδηγίες για τη σύνδεση της ύλης, όταν αυτή παρουσιάζεται με διαφορετικά μέσα (π.χ. έντυπο υλικό και πολυμεσικό υλικό)

ομάδα ανάπτυξης εκπαιδευτικού υλικού

- συγγραφείς
- ειδικοί στην εκπαίδευση από απόσταση
- ειδικοί στην εκπαίδευση ενηλίκων
- ειδικοί στην παραγωγή διάφορων μορφών υλικού
- γραφίστες
- εκδότης (ή εκδοτική ομάδα)

απαιτήσεις από τους διδάσκοντες

- διδασκαλία
 - όσο καλό και να είναι το εκπαιδευτικό υλικό, οι μαθητές χρειάζονται βοήθεια
- αξιολόγηση
 - για την ανατροφοδότηση των μαθητών
- υποστήριξη
 - ενθάρρυνση, κίνητρα, καθοδήγηση, κλπ

δραστηριότητες του οργανισμού που παρέχει ανοικτή εκπαίδευση (1/2)

- παροχή πληροφοριών για τις παρεχόμενες σπουδές
- ανάπτυξη και παραγωγή ειδικού εκπαιδευτικού υλικού
- αποθήκευση και διανομή του ειδικού εκπαιδευτικού υλικού
- διαχείριση της διδακτικής επικοινωνίας μεταξύ των σπουδαστών και των διδασκόντων
- αξιολόγηση του παρεχόμενου εκπαιδευτικού υλικού, και γενικά των εκπαιδευτικών διαδικασιών που ακολουθούνται

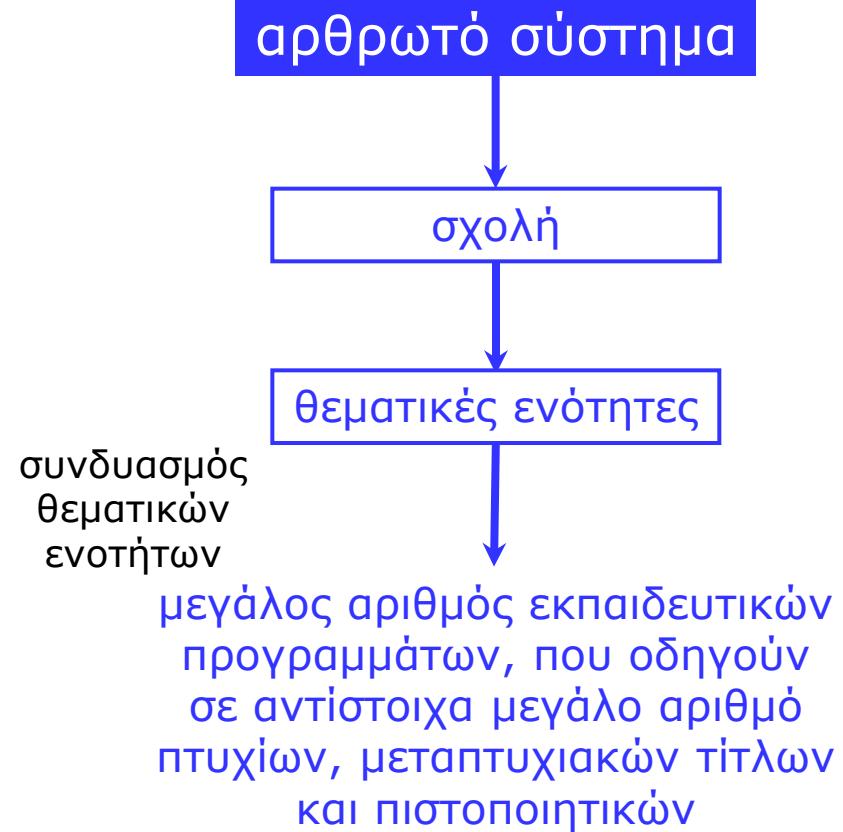
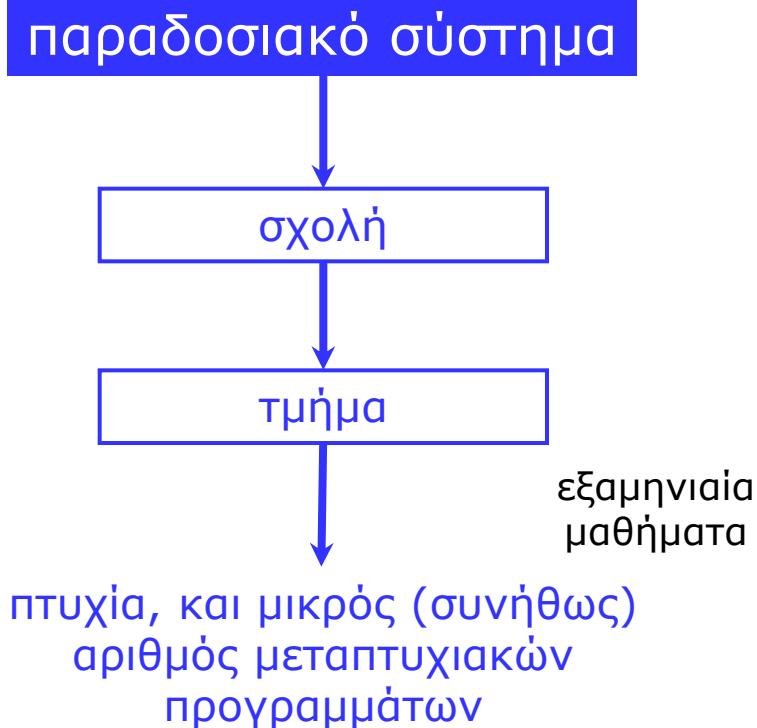
δραστηριότητες του οργανισμού που παρέχει ανοικτή εκπαίδευση (2/2)

- ανάπτυξη (σε ειδικά εργαστήρια) των πρωτότυπων συνόλων συσκευών, εργαλείων και υλικών που παρέχονται στους σπουδαστές για πρακτική εξάσκηση
- υπηρεσίες βιβλιοθήκης
- οργάνωση επαφών μεταξύ των ίδιων των σπουδαστών
- παροχή υποτροφιών και οικονομικής στήριξης σε μερίδα σπουδαστών
- οργάνωση εξετάσεων*

ειδικότερα...

- παροχή πληροφοριών
 - προγράμματα σπουδών, τίτλοι σπουδών, προϋποθέσεις εγγραφής, διάρκεια σπουδών, περιορισμοί, υποστήριξη, απαιτήσεις, κλπ
- αποστολή υλικού
 - αποστολή του συνόλου του υλικού, τμηματική αποστολή σε προκαθορισμένες ημερομηνίες, τμηματική αποστολή με βάση το ρυθμό προόδου κάθε φοιτητή

το αρθρωτό σύστημα

Μελέτη περίπτωσης: Πανεπιστήμιο Πατρών / ΕΑΠ

- εξαμηνιαία μαθήματα
 - 1400 μαθήματα -> 17 πτυχία ή διπλώματα
 - λόγος: 0,04
- θεματικές ενότητες
 - 476 ΘΕ
 - κάθε ΘΕ χρησιμοποιείται σε 2 πτυχία ή διπλώματα
 - λόγος: 0,15

συμπεράσματα (1/3)

- η εκπαίδευση από απόσταση είναι μια μέθοδος εκπαίδευσης που χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι ο εκπαιδευόμενος βρίσκεται απομακρυσμένος από τον εκπαιδευτή, αλλά επικοινωνεί με διάφορες μορφές μαζί του, και υποστηρίζεται συστηματικά από αυτόν
- οι μορφές που μπορεί να προσλάβει το εκπαιδευτικό υλικό είναι ποικίλες

συμπεράσματα (2/3)

- δεδομένου ότι οι μαθητές εξαρτώνται σε σημαντικό βαθμό από το εκπαιδευτικό υλικό και πρέπει να μαθαίνουν μόνοι τους, πρέπει το υλικό αυτό να ικανοποιεί ιδιαίτερες απαιτήσεις
 - να καθοδηγεί το μαθητή
 - να προάγει την αλληλεπίδρασή του με αυτό
 - να θέτει στόχους και προσδοκώμενα αποτελέσματα
 - να επεξηγεί τα δύσκολα σημεία και έννοιες
 - να έχει απλή και σαφή διατύπωση
 - να περιλαμβάνει πολλές ασκήσεις, δραστηριότητες, παραδείγματα, κλπ.
 - να επιτρέπει αυτο-αξιολόγηση
 - να ενθαρρύνει το μαθητή

συμπεράσματα (3/3)

- η εκπαίδευση από απόσταση έχει ιδιαίτερες απαιτήσεις και από το διδάσκοντα
 - διδασκαλία, αξιολόγηση, υποστήριξη
- επίσης, θέτει απαιτήσεις για την οργάνωση του οργανισμού
- το αρθρωτό σύστημα προσφέρει πολλές ευκαιρίες, και μπορεί να βοηθήσει την οργάνωση

όταν τελειώσουμε, Θα μπορείτε να...

- εξηγείτε με σαφήνεια τι είναι τα ανοικτά συστήματα εκπαίδευσης, και πώς λειτουργεί η εξ αποστάσεως εκπαίδευση
- συμμετέχετε σε εκπαιδευτικά σχήματα προσφοράς σπουδών, όπου ακολουθούνται οι αντιλήψεις της ΑΕ και η μεθοδολογία της εκπαίδευσης από απόσταση
- συμμετέχετε στην οργάνωση, διοίκηση και διοικητική υποστήριξη θεσμών ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης
- δημιουργείτε εκπαιδευτικό υλικό κατάλληλο για ΑΕ
- αξιολογείτε τους θεσμούς και διαδικασίες της ΑΕ

Τα βιβλία σας

- e-λεκτρονική μάθηση (2006), Γ.
Καμπουράκης, Ε. Λουκής, Κλειδάριθμος, 285
σελίδες
- *Οδηγός δικτυακής μάθησης* (2006), Χ.
Κάτσικας, Ε. Νικολαϊδου, Πατάκης, Αθήνα.

Βιβλιογραφία

- Βεργίδης Δ., Λιοναράκης Α., Λυκουργιώτης Α., Μακράκης Β. & Ματραλής Χ., Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, Τόμος Α, Θεσμοί και Λειτουργίες, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, 1998.
 - Λιοναράκης Α. & Λυκουργιώτης Α., **Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση**.
 - Ματραλής Χ. & Λυκουργιώτης Α., **Ιδιαίτερα Εκπαιδευτικά Εργαλεία και Μέθοδοι**.

Πλατφόρμα Εκπαίδευσης από Απόσταση

- **Moodle Learning Management System**
<http://moodle.aegean.gr/>

για οτιδήποτε χρειαστεί
Κτήριο Γεωγραφίας - ΙΣ 1.29
daradoumis@aegean.gr